

Fiala slíbil, Češi čekali. Pak přišly složenky.

Známe další vývoj

- editor007 | 28. února 2024

ČESKO: Slib premiéra Petra Fialy, že za elektřinu zaplatí lidé jako loni nebo v průměru maximálně o jednotky procent více, se nenaplnil. Na burze stojí elektřina jako před krizí, domácnosti ale platí víc. „Obchodníci museli ze zákona nakoupit dopředu a nakoupili za dříve vysoké ceny. Zlevnění přijde k malospotřebiteli se zpožděním,“ říká pro ParlamentníListy.cz Vladimír Budinský, předseda spolku Konec uhlí - Nová energie. Dál poroste cena regulované složky, což má vláda zcela v rukou. „Někdo tu zelenou legraci musí zaplatit a v ceně regulované je i tzv. POZE, což je příspěvek na podporované zdroje,“ dodává.

Při pohledu na to, jaké jsou momentálně ceny elektřiny na burze, nutně vzrůstá očekávání, že podobné to bude brzy i na účtech, které za ni platí spotřebitelé. Na burze se její cena aktuálně pohybuje kolem 70 eur za megawatthodinu, což je zhruba tolik, jaké výše tam dosahovala v polovině roku 2021 před vypuknutím energetické krize. Dodavatelé ovšem účtují zákazníkům ceny elektřiny, které nadšení z poklesu cen elektřiny na burze brzdí. „Vysvětlení značného rozdílu mezi těmito cenami je jednoduché. Obchodníci museli ze zákona nakoupit dopředu a nakoupili za dříve vysoké ceny. Zlevnění, tak jako i zdražení, přijde k malospotřebiteli se zpožděním,“ uvádí pro ParlamentníListy.cz Vladimír Budinský, předseda spolku Konec uhlí - Nová energie.

I když už k některým zlevněním na trhu s elektřinou došlo, především tedy ze strany větších dodavatelů, musejí se zákazníci připravit, že cesta k lacinější elektřině bude během na dlouhou trať. Klesat totiž bude jen zvolna a bude se odvíjet od toho, jak budou obchodníkům končit nákupy provedené v minulosti za vyšší ceny, než jsou ty dnešní. Změny cen energií na burze se promítnou do ceníků pro domácnosti nejdříve v řádu měsíců. „Cyklus je tři roky. Každý rok se nakupuje třetina. Proto letos pocítí zákazníci slevu třetinovou, za rok dvoutřetinovou...,“ vysvětluje cenový princip bývalý ministr dopravy Vladimír Budinský.

Premiér Petr Fiala na konci minulého roku k letošním cenám za elektřinu sliboval: „Protože cena silové elektřiny klesá, budou lidé platit převážně stejně jako letos nebo v průměru maximálně o jednotky procent více.“ To se nenaplnilo, protože cena elektřiny pro domácnosti letos v lednu meziměsíčně vzrostla o 12,1 procenta, meziročně pak dokonce o 13,3 procenta, což rozhodně není zdražení v rozsahu „maximálně jednotek procent“. „Cena silové elektřiny klesla, ale vzrostla a nepochybně dále poroste cena regulované složky, což je věc, kterou má vláda zcela v rukou. Dopad na jednotlivé zákazníky bude individuální,“ poukazuje odborník na energetiku na to, že premiér Fiala měl nástroj k tomu, zabránit dvojcifernému procentuálnímu nárůstu cen elektřiny v prvním měsíci roku.

Regulovanou složku stanoví Energetický regulační úřad. Podle jeho prvotního návrhu měla vzrůst o 71 procent, což by znamenalo zdražení v průměru o 1 408 Kč za megawatthodinu. Konečné rozhodnutí pak bylo jen o něco méně drastické. Domácnosti si v letošním roce i tak pořádně připlatí, neboť regulovaná část ceny elektřiny meziročně stoupla o 65,7 procenta, což činí 1 077 Kč za megawatthodinu. Do regulované části ceny elektřiny patří i platba za distribuci. Za ni se před třemi lety platily necelé dvě koruny za kilowatthodinu, zatímco nyní je to u běžného tarifu 2,44 Kč. Oproti minulému roku se do regulované části ceny elektřiny vrátily platby za obnovitelné zdroje ve výši 60 haléřů na jednu kilowatthodinu.

Když končí fixace: Maximálně roční smlouvy

Oproti loňskému podzimu sledujeme přece jen o něco příznivější vývoj ceny elektřiny. Ještě před pár měsíci bylo pozitivní, když se silová elektřina začala nabízet v intervalu od 4 200 do 4 800 korun za megawatthodinu, nyní se už interval označovaný jako dobrá nabídka pohybuje mezi 3 600 a 4 200 korunami. Jaký je tedy výhled pro letošek? „Bohužel to nelze komentovat. Cena na burze je něco málo přes 70 eur za megawatthodinu. To, jaká bude cena elektřiny v nejbližších měsících, bude záležet na vývoji na energetické burze, ale i na kurzu koruny k euru,“ říká pro ParlamentníListy.cz Vladimír Budinský.

Zákazníci, kterým v blízké době končí fixace, by neměli mít příliš obtížné rozhodování. Smlouvy na dobu neurčitou jsou pořád ještě dost drahé a navíc panuje předpoklad, že během roku zlevní, stejně jako fixace. „V této chvíli všichni doporučují maximálně roční smlouvy. Kdo ukáže ochotu měnit dodavatele, dostane obvykle retenční nabídku a vydělá na tom,“ konstatuje předseda spolku Konec uhlí – Nová energie. Fixace na delší dobu než jeden rok by se nejspíš nevyplatila, lepší nabídky na tříletou fixaci by mohly přijít až koncem roku.

Někdo tu zelenou legraci musí zaplatit

Ovšem myšlenky na to, že budeme mít na účtech za elektřinu podobné částky jako před krizí, by měli všichni, co je mají, nadobro opustit. „Ceny před krizí se nemohou vrátit, protože byla vládou přijata strategie rozvoje občasných zdrojů v koncových částech distribučních soustav, což nevyhnutelně velmi zdraží regulovanou složku ceny. Takže i kdyby na krátkou dobu snížení poptávky po silové elektřině vinou kolapsu evropského průmyslu způsobilo snížení ceny silové elektřiny blízko k úrovni cen před energetickou krizí, tak cena regulované složky se už nikdy nesníží,“ tvrdí Vladimír Budinský.

Už z jeho přejmenování obnovitelných zdrojů energie na „občasné“ zdroje energie je patrné, jaký názor na ně má. Změny v energetice směřující k zeleným zdrojům, kdy se musí do sítě hodně investovat, jsou podle něj hlavní příčinou toho, proč cena elektřiny bude v budoucnu stoupat ještě strměji. „To je nepochybné. Poroste regulovaná cena, která bude nakonec dominovat. Někdo tu zelenou legraci musí zaplatit a v ceně regulované je i tzv. POZE, což je příspěvek na podporované zdroje,“ poukazuje energetický odborník na to, že zelené evropské běsnění bude tahat z kapes odběratelů elektřiny čím dál více peněz. V Česku letos dosáhne příspěvek na podporované zdroje (POZE) výše 599 korun za jednu vyúčtovanou megawatthodinu.

ZDROJ: PL